

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гуманітарно-педагогічного факультету
“17” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Аксіологія державотворення в Україні**

Галузь знань А Освіта

Спеціальність А5 «Професійна освіта» Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

Освітня програма «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»

Факультет (ННІ) Гуманітарно-педагогічний

Розробник: Сопівник Р.В., професор, доктор педагогічних наук
Костинюк В.С., асистент кафедри педагогіки
Мачинський Н.О., аспірант кафедри педагогіки

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Аксіологія державотворення в Україні»

Дисципліна «Аксіологія державотворення в Україні» – це реконструкція, крізь призму національних та загальнолюдських цінностей, минулої реальності у контексті державотворчих процесів, генези політичної нації, визначення ролі героїв, державних діячів, господарників та освітян у розбудові держави в Україні.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	А5 «Професійна освіта» Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	
Освітня програма	«Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120/90	
Кількість кредитів ECTS	4/3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	Денна повний термін	Денна скорочений термін
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	30 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	30 год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	60 год.	30 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	4 год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни "Аксіологія державотворення в Україні" полягає в реконструкції становлення та розвитку української державності, відтворення етапів її тяглості, політичних, соціокультурних, економічних процесів, територіальних змін, подвигів героїв, державних діячів, господарників, освітян і науковців, митців, діяльність яких мала значення у справі самоорганізації народу, консолідації суспільства, зміцненні засад незалежності, посиленні обороноздатності України на тлі перманентних загроз з боку агресорів.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 08. Здатність працювати в команді та діяти з позиції лідера.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.

ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Денна скорочений термін форма					
	тижн і	Усього о	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р.
Модуль 1. Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Формування українського народу та виникнення протодержавних утворень													
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Етногенез на території України та його вплив на процеси державотворення.	1	4	2	2			28	4	2	2			13
Тема 2. Формування державності на українських землях. Київська Русь.	2	4	2	2				4	2	2			
Тема 3. Галицько-Волинське князівство – продовжувач державницьких традицій Київської Русі. Монголо-татарська навала. Золота Орда	3	4	2	2				4	2	2			
Тема 4. Українська державність в умовах великого князівства Литовського та Речі	4	4	2	2				4	2	2			

Посполитої. Поява козацтва та виникнення Запорізької Січі													
Тема 5. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.). Утворення Української козацько-гетьманської держави.	5	4	2	2				4	2	2			
Тема 6. Україна у часи Руїни і гетьманства І. Мазепи.	6	4	2	2				4	2	2			
Тема 7. Знищення російським самодержавством української державності.	7	4	2	2				4	2	2			
Тема 8. Національно-державницька думка в період перебування України під владою російської та Австро-угорської імперій.	8	4	2	2				4	2	2			
Разом за модулем 1	60		16	16			28	45	16	16			13
Модуль 2. Україна з XX по XXI ст.													
Тема 9. Україна в роки революції 1905-1907 та Першої Світової війни. Національно-демократична революція 1917-1921 рр.	9	4	2	2			32	4	2	2			17
Тема 10. Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921–1939 рр.).	10	4	2	2				4	2	2			
Тема 11 Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Повоєнна відбудова України та національно-визвольний рух у боротьбі з радянською репресивною машиною (1945-50-ті рр. XX ст.).	11	4	2	2				4	2	2			
Тема 12. Україна в умовах десталінізації, загострення кризи радянської системи та Перебудови.	12	4	2	2				4	2	2			
Тема 13. Проголошення	13	4	2	2				4	2	2			

Україною державної незалежності її розбудова.													
Тема 14. Україна в умовах російсько-української війни 2014 – 2024 рр.	14	4	2	2			4	2	2				
Тема 15. Україна у сьогоденні	15	4	2	2			4	2	2				
Разом за модулем 2	60		14	14			32	45	14	14			17
Усього годин	120		30	30			60	90	30	30			30

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Етногенез на території України та його вплив на процеси державотворення.	2
2	Тема 2. Формування державності на українських землях. Київська Русь.	2
3	Тема 3. Галицько-Волинське князівство – продовжувач державницьких традицій Київської Русі. Монголо-татарська навала. Золота Орда	2
4	Тема 4. Українська державність в умовах великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Поява козацтва та виникнення Запорізької Січі	2
5	Тема 5. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.). Утворення Української козацько-гетьманської держави.	2
6	Тема 6. Україна у часи Руїни і гетьманства І. Мазепи.	2
7	Тема 7. Знищення російським самодержавством української державності.	2
8	Тема 8. Національно-державницька думка в період перебування України під владою російської та Австро-угорської імперій.	2
9	Тема 9. Україна в роки революції 1905-1907 та Першої Світової війни. Національно-демократична революція 1917-1921 рр.	2
10	Тема 10. Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921–1939 рр.).	2
11	Тема 11 Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Повоєнна відбудова України та національно-визвольний рух у боротьбі з радянською репресивною машиною (1945-50-ті рр. XX ст.).	2
12	Тема 12. Україна в умовах десталінізації, загострення кризи радянської системи та Перебудови.	2
13	Тема 13. Проголошення Україною державної незалежності її розбудова.	2
14	Тема 14. Україна в умовах російсько-української війни 2014 – 2024 рр.	2
15	Тема 15. Україна та сьогодення	2

4. Темы практичних

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Етногенез на території України та його вплив на процеси державотворення.	2
2	Тема 2. Формування державності на українських землях. Київська Русь.	2
3	Тема 3. Галицько-Волинське князівство – продовжувач державницьких традицій Київської Русі. Монголо-татарська навала. Золота Орда	2
4	Тема 4. Українська державність в умовах великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Поява козацтва та виникнення Запорізької Січі	2
5	Тема 5. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.). Утворення Української козацько-гетьманської держави.	2

6	Тема 6. Україна у часи Руїни і гетьманства І. Мазепи.	2
7	Тема 7. Знищення російським самодержавством української державності.	2
8	Тема 8. Національно-державницька думка в період перебування України під владою російської та Австро-угорської імперій.	2
9	Тема 9. Україна в роки революції 1905-1907 та Першої Світової війни. Національно-демократична революція 1917-1921 рр.	2
10	Тема 10. Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921–1939 рр.).	2
11	Тема 11 Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Повоєнна відбудова України та національно-визвольний рух у боротьбі з радянською репресивною машиною (1945-50-ті рр. XX ст.).	2
12	Тема 12. Україна в умовах десталінізації, загострення кризи радянської системи та Перебудови.	2
13	Тема 13. Проголошення Україною державної незалежності її розбудова.	2
14	Тема 14. Україна в умовах російсько-української війни 2014 – 2024 рр.	2
15	Тема 15. Україна та сьогодення	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота №1. Історико-культурні цінності в українському державотворенні	28/13
2	Самостійна робота №2. Ціннісні орієнтири сучасної молоді в контексті державотворення.	32/17

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебатів;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Формування українського народу та виникнення протодержавних утворень		

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Етногенез на території України та його вплив на процеси державотворення.	ПР 01, ПР 02, ПР 04, ПР 05, ПР 06, ПР 07, ПР 08, ПР 10, ПР 11, ПР 12, ПР 14, ПР 15, ПР 16, ПР 20, ПР 21, ПР 23, ПР 24, ПР 25. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.	5
Тема 2. Формування державності на українських землях. Київська Русь.	Знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних із технологією виробництва і переробки	5
Тема 3. Галицько-Волинське князівство – продовжувач державницьких традицій Київської Русі. Монголо-татарська навала. Золота Орда	продуктів сільського господарства на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.	5
Тема 4. Українська державність в умовах великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Поява козацтва та виникнення Запорізької Січі	Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів. Володіти	5
Тема 5. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.). Утворення Української козацько-гетьманської держави.	психологопедагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти	10
Тема 6. Україна у часи Руїни і гетьманства І. Мазепи.		10
Тема 7. Знищення російським самодержавством української державності.		10
Тема 8. Національно-державницька думка в період перебування України під владою російської та Австро-угорської імперій.		10
Самостійна робота 1. Історико-культурні цінності в українському державотворенні		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Україна з XX по XXI ст.		
Тема 9. Україна в роки революції 1905-1907 та Першої Світової війни. Національно-демократична революція 1917-1921 рр.	ПР 01, ПР 03, ПР 05, ПР 20, ПР 23, ПР 25 Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації	5
Тема 10. Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921–1939 рр.).	індивідуальних освітніх траєкторій. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфер, пов'язаних із технологією виробництва і переробки	5
Тема 11 Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Повоєнна відбудова України та національно-визвольний рух у боротьбі з радянською	продуктів сільського господарства. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого	10

репресивною машиною (1945-50-ті рр. XX ст.).	загалу державною та іноземною мовами. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення. Застосовувати програмне забезпечення для elearning і дистанційного навчання і здійснювати їх навчально-методичний супровід.	
Тема 12. Україна в умовах десталінізації, загострення кризи радянської системи та Перебудови.		10
Тема 13. Проголошення Україною державної незалежності її розбудова.		10
Тема 14. Україна в умовах російсько-української війни 2014 – 2024 рр.		10
Тема 15. Україна та сьогодення		10
Самостійна робота № 1. Ціннісні орієнтири сучасної молоді в контексті державотворення.		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2173>);

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Костинюк В.С, Сопівник Р.В., Чередник Л. М. Методичні рекомендації з дисципліни «Історія української державності» для підготовки фахівців за ОПП 015 «Професійна

- освіта» (015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології») галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Київ : ТОВ «ЦП «Компрінт», 2023. 262с.
2. Бажан, Юрій Мицик - Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Київ.: Вид. КЛЮ 2020. 688с.
 3. Криштопа О., Дерейко І. Історія для дорослих. Київ: Видавництво Старого Лева, 2021. 304с.
 4. В'ятрович В. Україна. Історія з грифом «Секретно». Київ: Видавництво «Клуб сімейного дозвілля», 2021. 512с.
 5. Андрющенко Е. Архіви КГБ. Невигадані історії. Київ: Видавництво «Лабораторія», 2022. 400с.
 6. В'ятрович В., Забілий Р., Дерев'яний І. УПА. Історія нескорених (оновл. вид.). Київ: Видавництво «Клуб сімейного дозвілля», 2023. 352с.
 7. Бойко О. Новітня Історія України. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2023. 224с.
 8. Брехуненко В., Ковальчук В., Ковальчук М., Корнієнко В. «Братня» навала. Війни Росії проти України ХІІ-ХХІ ст. Київ: Видавництво «Клуб сімейного дозвілля», 2023. 248с.
 9. Букет Є. 30 війн із Заклятим сусідом. Київ: Видавництво «Український пріоритет», 2023. 136с.
 10. Білоцерківський В.Я. Історія України: Навчальний посібник. Видавець Київ: Центр учбової літератури. 2007. 536с.